

10.9.2019

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto kotihoidon pysäköintiä koskevasta liikenne- ja viestintäministeriön selvityspyynnöstä

HEL 2019-009069 T 08 01 03

Selvityspyyntö LVM/267/03/2019

Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto liikenne- ja viestintäministeriön selvityspyyntöön (LVM/267/03/2019), joka liittyy eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintöön (16/2018 vp) uudeksi tieliikennelaiksi (729/2018) koskien asiaa, yhtenäisen ratkaisun löytämiseksi kotihoidon ja vastaavien kotiin tarjottavien palvelujen työntekijöiden pysäköinnin helpottamiseksi. Lausunto liittyy prosessiin, jossa valtioneuvosto valmistelelee ratkaisua yhteistyössä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa.

Tämän selvityspyynnön tarkoituksena on kartoittaa Helsingin kaupungin kotihoidon ja muiden kotikäyntejä tekevien henkilöiden pysäköintiä ja sen tarpeita.

Kuntia pyydetään vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

1. Mitkä ovat kunnassanne tällä hetkellä käytössä olevat keinot kotihoidon ja vastaavien kotiin tarjottavien palvelujen pysäköinnin helpottamiseksi?
2. Millainen tilanne kunnassanne on tällä hetkellä kotihoidon pysäköintimahdollisuuksien osalta?
3. Myönnetäänkö kunnassanne pysäköintilupia kotihoidon työntekijöille / kotihoitoa tekeville yrityksille?
  - 3.1. Millä kriteereillä lupa myönnetään ja kenelle se myönnetään?
  - 3.2. Onko järjestelmässä ongelmia?
  - 3.3. Onko järjestelmä manuaalinen vai digitaalinen?
  - 3.4. Onko lupa maksullinen sen haltijalle?
  - 3.5. Kuinka paljon järjestelmän hallinnointi maksaa?
  - 3.6. Kuinka monta lupaa kunta on myöntänyt myöntäneet?
4. Kuinka paljon kunnassa on kotihoitoa tekeviä henkilöitä?
  - 4.1. Paljonko näistä on kunnan omia työntekijöitä?
  - 4.2. Paljonko henkilöitä on ostopalveluissa?
5. Kuinka monta autoa kunnassa on kotihoidon käytössä?
  - 5.1. Millaisia muita ajoneuvoja kuin autoja on kotihoidon käytössä?
6. Onko kunnan pysäköinninvalvontamäärännyt pysäköintivirhemaksun kunnan alueella toimivan kotihoidon työntekijälle / kotihoidon yritykselle?
  - 6.1. Jos on määrännyt, kuinka usein on määrännyt?

10.9.2019

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

---

7. Jos kotihoidon pysäköinnistä säädettäisiin lailla, mitä elementtejä sääntelyn tulisi sisältää?

Sosiaali- ja terveystoimiala antaa vastaukset kysymyksiin 1,2,4,5 ja 7. Kaupunkiympäristön toimiala antaa vastaukset kysymyksiin 3, 6 ja 7.

1. Mitkä ovat kunnassanne tällä hetkellä käytössä olevat keinot kotihoidon ja vastaavien kotiin tarjottavien palvelujen pysäköinnin helpottamiseksi?

Sosiaali- ja terveystoimialan ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyönä on suunniteltu erilaisia toimenpiteitä kotikäyntejä tekevien henkilöiden pysäköintiongelmien helpottamiseksi, mutta niitä ei ole vielä päästy toteuttamaan.

Helsingin kotihoito ottaa käyttöön vuoden 2019 aikana kotihoidon henkilöstön reitityksen suunnitteluun tarkoitetun optimointiohjelman, joka suunnittelee sekä asiakkaiden tarpeita vastaavan palvelun että reitittää optimaalisesti työntekijän kulkemisen asiakkaan luokse. Reitityksen suunnittelussa jatkossa voidaan mahdollisesti paremmin huomioida kotikäyntikohteiden pysäköintimahdollisuudet, mutta ensisijaisesti ohjelma on suunniteltu huomiomaan asiakkaiden hoidon tarpeet.

Sähköpyöriä ja polkupyöriä on suositeltu kotikäyntejä tekeville henkilöryhmille asiakaskäynneillä liikkumiseen. Sähköpotkulauta ei vielä ole kokeilussa, mutta tarkoitus on, että sähköpotkulautoja kokeillaan kotihoidossa vielä tänä syksynä.

2. Millainen tilanne kunnassanne on tällä hetkellä kotihoidon pysäköintimahdollisuuksien osalta?

Tällä hetkellä kotihoito tekee kotikäyntejä jalan, polkupyörällä tai sähköpyörällä, julkisten liikennevälineiden avulla tai autolla, jolloin työntekijälle on myönnetty oman auton käyttöoikeus tai oikeus käyttää vuokratua autoa.

Kotihoidon henkilökunnan työaikaa menee kotikäynnillä sallitun pysäköintipaikan etsimiseen ja kotikäyntejä voidaan tehdä vähemmän pysäköintiongelmien takia. Kotihoidon henkilökunta joutuu maksamaan itse pysäköintivirheistä saadut sakot, mitä henkilökunta pitää kohtuuttomana. Helsingin keskustan alueella kotikäyntejä ei voi tehdä lainkaan auton kanssa, koska pysäköintimahdollisuuksia ei ole. Ilta- ja yöaikaan tilanne on vielä hankalampi, koska kaikki pysäköintipaikat ovat asukkaiden käytössä.

Ongelmaa on yritetty ratkaista myös yksittäisratkaisuilla. Kotihoito tai asiakkaiden omaiset neuvottelevat taloyhtiöiden kanssa erityisluvista asiakaskohtaisesti, käytäntö vie kotihoidolta paljon aikaa. Taloyhtiöt ei-

10.9.2019

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

vät ole laajemmin sallineet kotihoidon autojen pysäköintiä, vaikka talon asukas tarvitsee kotihoidon palvelua.

4. Kuinka paljon kunnassa on kotihoitoa tekeviä henkilöitä?

Helsingin kaupungilla ei ole tarkkaa tietoa siitä, kuinka paljon Helsingin kaupungissa työskentelee sekä julkisen että yksityisen sektorin palveluksessa kotihoidossa, kotisairaanhoidossa ja kotipalveluissa yhteensä. Terveysten- ja hyvinvoinnin laitos on selvittänyt koulutetun sosiaali- ja terveystoimialan henkilökunnan määrää (Kuntien terveys- ja sosiaali- palvelujen henkilöstö 2014; THL, 2015). Henkilökunnan määrän arviointia vaikeuttaa myös se, että alalla toimii paljon osa-aikaista henkilökuntaa.

4.1. Paljonko näistä on kunnan omia työntekijöitä?

Tämä selvittelyssä oleva lakiesitys koskee kaikkia henkilöstöryhmiä, jotka toteuttavat sosiaalihuoltolain (1301/2014) 19 §:n kotipalvelun ja 20 §:n kotihoidon sekä terveydenhuoltolain (1326/2010) 25 §:ään sisältyvien kotisairaanhoidon tehtäviä.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimialalla kotihoitoa tuotetaan ikäihmisille, pitkäaikaissairaille ja toipilaille sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen palvelukokonaisuuden alla, jossa kotihoito on organisoitu kahdeksaan eri maantieteelliseen alueeseen koko Helsingin alueella. Lisäksi ikäihmisille kotisairaanhoidon palvelua antaa syyskuussa 2019 aloittanut kuntouttava arviointiyksikkö, jonka asiakkaat ovat sairaalasta kotiutuvia ja mahdollisesti kotihoidon tarpeessa olevia.

Helsingin kaupungin lapsiperheiden kotipalvelua tuottaa perhe- ja sosiaalipalvelujen palvelukokonaisuuteen kuuluva lapsiperheiden hyvinvointi ja terveysyksikön neuvola ja perhetyön yhteydessä toimiva lapsiperheiden kotipalvelun yksikkö. Helsingissä kotisairaala on osa Helsingin sairaalan toimintaa.

Taulukko 1. Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan kotikäyntejä tekevän henkilöstön määrä 2019

	Hoitohenkilökunta yht.	Sairaanhoidajat, terapeutit, lääkärit	Muut hoitajat
Ikäihmisten ja toipilaiden kotihoito	1 731	336	1 395
Kuntouttava arviointiyksikkö	82	58	24
Kotisairaala	90	89	1
Lapsiperheiden kotipalvelu	78	0	78
Yhteensä:	1 981	483	1 498

10.9.2019

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

4.2. Paljonko henkilöitä on ostopalveluissa?

Ostopalveluissa työskentelevien henkilöresurssien määrää on vaikea arvioida. Arviointia vaikeuttaa myös se, että alalla työskentelee paljon osa-aikaista henkilökuntaa.

5. Kuinka monta autoa kunnassa on kotihoidon käytössä?

Helsingin sosiaali- ja terveystoimen vuokratut autot on vuokrattu Helsingin kaupungin Rakentamispalveluliikelaitokselta (Stara). Vuonna 2019 käytössä on 198 autoa, joista 24 kotisairaalassa, 12 kuntouttavassa arviointiyksikössä ja 162 kotihoidon käytössä. Lapsiperheiden kotipalvelu ei käytä vuokrattuja autoja.

Oman auton käyttö työtehtävissä on myönnetty 30 kotihoidossa työskentelevälle henkilölle. Kotisairaalassa tai lapsiperheiden kotipalvelussa ei ole oman auton käyttöoikeuksia.

5.1. Millaisia muita ajoneuvoja kuin autoja on kotihoidon käytössä?

Helsingin kotihoidon käytössä on 55 sähköpyörää. Suunnitelmissa on hankkia vielä tämän vuoden aikana 40 sähköpyörää. Polkupyöriä on kotihoidon käytössä noin 300 kappaletta koko Helsingin alueella. Sähköpotkulautoja ei ole vielä käytössä, mutta sen käytön kokeilua suunnitellaan. Muita ajoneuvoja ei ole kotihoidon tai muiden kotikäyntejä tekevien yksiköiden käytössä.

7. Jos kotihoidon pysäköinnistä säädettäisiin lailla, mitä elementtejä sääntelyn tulisi sisältää?

Helsingin sosiaali- ja terveystoimi toivoo järjestelmää, jossa annetaan sama oikeus pysäköidä kotihoidon ja muiden kotikäyntejä tekevien henkilöiden käyttötunnuksella omaavilla autoilla kuin muillakin huoltoajossa olevilla autoilla.

Taloyhtiöiden toivotaan olevan saman velvoitteen alaisia, eli taloyhtiöiden on tarjottava kotikäyntejä tekeväälle henkilöstölle käyttöön autopaiikka käynnin ajaksi.

Kotihoidon ja muiden kotikäyntejä tekevien henkilöiden autoihin tarvittava pysäköintitunnus tarvitaan sekä omaa autoa työtehtävissä käyttävien autoihin että vuokrattuja autoja käyttäviin autoihin.

Kotihoidon ja kotisairaanhoidon sektorilla on paljon osan vuotta työskentelevää henkilökuntaa ja sijaistarpeet vaihtelevat päivittäin, joten järjestelmän on oltava joustava ja helppokäyttöinen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

10.9.2019

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

Jokapäiväinen parkkipaikan hakeminen on ylimääräinen ja turha paineen aihe kotihoidon kotikäynnillä. Sillä on negatiivisia työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyviä vaikutuksia hoitajille ja muille ammattiryhmille, jotka tekevät asiakastyötä asiakkaiden kotona. Pysäköintipaikan etsimiseen kuluva aika on aina pois asiakkaiden luona käytetystä ajasta.

Lisätiedot

Seija Meripaasi, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja, puhelin: 310 52482
seija.meripaasi(a)hel.fi

Heli Koskisuus, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 28166
heli.koskisuus(a)hel.fi

Juha Jolkkonen
sosiaali- ja terveystoimialan
toimialajohtaja